

«ЗЕЛЕНИЙ» ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Н. А. ДОБРЯНСЬКА, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри туристичного бізнесу та рекреації
В. В. ТКАЧ, магістр
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

«Зелений» туризм в сучасних реаліях постає одним з найбільш пріоритетних напрямів диверсифікації господарської діяльності суб'єктів аграрного сектору, є альтернативним джерелом забезпечення зайнятості сільського населення, підвищення рівня його доходів та показників якості життя.

Дослідження специфіки «зеленого» туризму в зарубіжних країнах та в національній економіці дозволили запропонувати модель розвитку вітчизняної агротуристичної індустрії, у відповідності до якої «зелений» туризм має розглядатись з позицій туристичного продукту, створеного з використанням сільських ресурсів і представленого в залежності від концепції приймаючої сторони, який передбачає стійкий розвиток туризму і сільських територій.

Ознайомлення і систематизація ключових функцій «зеленого» туризму дозволили доповнити їх кількісний і якісний зміст функцією створення ринку для реалізації специфічних ресурсів сільських місцевостей, що формує фінансові ресурси для їх діяльності і стимулювання економічного росту цих територій.

Системний аналіз сильних та слабких сторін функціонування «зеленого» туризму у сільських територіях України дозволили визначити в якості домінантних пріоритетних перспектив його розвитку наступні: 1) в економічному аспекті – джерело доходів населення, підвищення ринкової вартості землі і нерухомості, подальша розбудова соціальної інфраструктури; 2) в соціокультурному аспекті – підвищення самооцінки жителів провінції, адаптація соціокультурного середовища до глобальних тенденцій сучасного життя; 3) в етнокультурному аспекті - пропаганда національних культурних традицій, покращення іміджу території в околицьому середовищі; 4) в розрізі особистого аспекту – активний розвиток особистостей мешканців сільських територій; 5) в соціальному аспекті - відсікання деструктивних слоїв і орієнтація на створення умов для успішного розвитку і кількісного росту авангарду місцевого сільського суспільства.

Обґрунтування концепції функціонування агротуризму в умовах специфіки розвитку сільських територій України показало, що основні пріоритетні напрями становлення «зеленого» туризму для Півдня України мають концентруватись у таких площинах: 1) створення регіональних агротуристичних мереж через розвиток малого, сімейного та індивідуального агротуристичного бізнесу на базі існуючих тур ресурсів в сільській

місцевості: малого сімейного готельного господарства та інфраструктури агротуризму; 2) об'єднання соціокультурного середовища історичних об'єктів (монастирі, садиби відомих історичних постатей); 3) створення великих і середніх спеціалізованих агротуристичних об'єктів, центрів (спортивних, культурних, кулінарних); 4) створення державних і приватних сільськогосподарських парків, комплексів (туристичних, виставкових, культурно -пропагандистських тощо, які мають відповідні місця розміщення та інфраструктуру.

Процес становлення й розвитку «зеленого» туризму в Україні супроводжується потужним мультиплікаційним ефектом, який проявляється в усіх сферах та задовольняє інтереси всіх суб'єктів соціально-економічної системи сільських територій: сільського населення, держави, підприємців, навколишнього середовища.

Подолання існуючих проблем та перешкод розвитку зеленого туризму на теренах сільських територій України можливе за рахунок обґрунтування ефективного механізму диверсифікації господарської діяльності суб'єктів аграрного підприємництва, пріоритетними напрямками якого мають стати: переробка сільськогосподарської продукції, сільський туризм, торгівля, побутові послуги, народні ремесла і промисли. В основу обґрунтування наукових засад механізму диверсифікації діяльності суб'єктів аграрного сектору доцільно покласти ефект синергії, який у сфері «зеленого» туризму проявляється в таких спектрах: синергізм продажів, оперативний синергізм, інвестиційний синергізм, синергізм менеджменту. За таких умов диверсифікація діяльності суб'єктів аграрного сектору економіки сільських територій є фактором її стійкового розвитку та необхідною передумовою соціально-економічного зростання села. Конкретним інструментом реалізації диверсифікаційного механізму є становлення і розвиток «зеленого» туризму. За такого методичного підходу сільський туризм слід розглядати як самостійну, систематичну, ризикову господарсько-економічну діяльність по наданню в сільській місцевості комплексу основних і супутніх послуг туристам з ціллю отримання потужного синергійного ефекту.

Література

1. Добрянська Н.А. Актуальні проблеми національної безпеки туризму в Україні / Н.А. Добрянська, О. Кондратенко // Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (10 листопада 2017 р.) – Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2017. – С. 242-245
2. Кравчук А.О. Управління розвитком діяльності суб'єктів сільського зеленого туризму : дис. канд. економ. наук : спец. 08.00.04 / А.О. Кравчук. – Чернігів : ЧНТУ, 2015. – 236 с.
3. Кравчук А.О. Удосконалення методичних засад оцінювання результативності кластеризації як елементу стратегічного розвитку сільського зеленого туризму / А.О. Кравчук // Вісник Сумського національного аграрного університету: науково-методичний журнал. – Суми, 2015. – № 8 (65). – С. 47-52.